

Sygn. akt V KK 551/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **T. K.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 grudnia 2018 r.,

kasacji Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w P.

z dnia 29 stycznia 2015 roku, sygn. akt III K [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 29 stycznia 2015 r., o sygn. akt III K [...],
Sąd Rejonowy w P., po rozpoznaniu sprawy T. K., skazanego następującymi
prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 kwietnia 2013 r., o sygn. akt VIII K 27/13,
za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k., popełnione
w nocy 7 października 2012 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w P. z dnia 14 lutego 2014 r., o sygn. akt III K 672/13, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., popełnione od 10 kwietnia do 8 września 2013 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w P. z dnia 2 października 2013 r., o sygn. akt VI K 1240/13 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., popełnione w dniu 31 sierpnia/1 września 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w P. z dnia 16 kwietnia 2013 r., o sygn. akt VI K 216/13:

A. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., popełnione w okresie od 20 października do 11 grudnia 2012 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności;

B. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., popełnione w okresie od 8 do 10 października 2012 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności - które to kary połączono i sprowadzono do kary łącznej 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

rozwiązał węzeł kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 16 kwietnia 2013 r. o sygn. akt VI K 216/13 i połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu T. K. w punktach 1, 3 i 4, wymierzając w ich miejsce karę łączną 2 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności, zaś w odniesieniu do wyroku opisanego w pkt 2 umorzył postępowanie.

Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego. W kasacji zarzucono rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. i art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności, dotyczących uprawomocnienia się wydanego wobec T. K. wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 kwietnia 2013 r. o sygn. akt VIII K 27/13, w wyniku czego doszło do uznania, iż istnieją podstawy do wydania wyroku łącznego, obejmującego skazanie na mocy tego orzeczenia, w sytuacji, kiedy w dacie orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, w związku z uwzględnieniem sprzeciwu oskarżonego od wyroku zaocznego, nie był on prawomocny, co doprowadziło w konsekwencji do objęcia wyrokiem łącznym wyroku nieprawomocnego, a więc niespełniającego ku temu warunków, który nadto utracił następnie moc wobec stawiennictwa

oskarżonego i jego obrońcy na rozprawę w dniu 9 października 2015 r. i wydania w tej dacie innego, prawomocnego wyroku o sygn. akt VIII K 27/13, kształtującego odpowiedzialność kamą T. K. za zarzucane mu przestępstwo w sposób odmienny, niż nastąpiło to na mocy uprzednio wydanego wyroku zaocznego. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym.

Skarżący trafnie podnosi, że połączona zaskarżonym wyrokiem łącznym kara pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 kwietnia 2013 r. o sygn. akt VIII K 27/13, nie spełniała warunków pozwalających na objęcie jej węzłem wyroku łącznego. Na ten wyrok zaoczny nie wniesiono sprzeciwu w terminie, skutkiem czego wyrok ten uprawomocnił się, a karę przekazano do wykonania. Jednak sprzeciw skazanego wniesiony kilka miesięcy po terminie i uzupełniony o podanie przyczyn niedochowania terminu, został przez Sąd Rejonowy postanowieniem z 25 listopada 2014 r. (k. 219) uznany za skuteczny, czego konsekwencją było wyznaczenie w sprawie rozprawy celem rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności oskarżonego. Na tę rozprawę stawiał się oskarżony, skutkiem czego przedmiotowy wyrok zaoczny utracił moc, zaś odpowiedzialność za zarzucane oskarżonemu przestępstwo rozstrzygnięto wydanym na rozprawie wyrokiem z 9 października 2015 r. (k. 321).

Zaskarżony kasacją wyrok łączny został wydany 25 stycznia 2015 r., czyli po dacie uznania sprzeciwu za skuteczny i wyznaczenia rozprawy, ale przed jej przeprowadzeniem. Oznacza to, że w dacie połączenia kar zaskarżonym wyrokiem, wyrok zaoczny z 4 listopada 2014 r. był wyrokiem skutecznym, gdyż utrata jego mocy obowiązującej nastąpiła dopiero na skutek stawiennictwa oskarżonego na rozprawę. Jednocześnie jednak wyrok ten z chwilą uznania spóźnionego sprzeciwu za skuteczny i wyznaczenia rozprawy utracił cechę prawomocności. Oznacza to, że w dacie orzekania zaskarżonym wyrokiem łącznym kara orzeczona wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 kwietnia 2013 r. o sygn. akt VIII K 27/13, nie była karą prawomocnie orzeczoną, a więc nie spełniała warunku objęcia węzłem wyroku łącznego. W ocenie Sądu Najwyższego oczywiste jest więc

w sprawie rażąco naruszenie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.p.k., które istotnie wpłynęło na treść zaskarżonego wyroku łącznego.

Trzeba nadto zauważyć, że do uchybienia tego doszło ze względu na to, że wydający wyrok łączny Sąd Rejonowy nie miał pełnego obrazu sprawy o sygn. akt VIII K 27/13. Sąd ten przed wydaniem wyroku łącznego nie zbadał akt sprawy, w której zapadł omówiony wyżej wyrok zaoczny, ograniczając badanie jej do zapoznania się z odpisem wyroku zaocznego, na którym widniała adnotacja o prawomocności, oraz informacji dotyczącej wykonywania orzeczonej nim kary. Jest oczywiste, że gdyby Sąd Rejonowy badając sprawę o sygn. akt VIII K 27/13 pod kątem przesłanek objęcia orzeczonej tam kary wyrokiem łącznym zapoznał się z całością akt tej sprawy, bez trudu ustaliby, że wbrew adnotacji na odpisie wyroku zaocznego, wyrok ten nie jest prawomocny, a w sprawie wyznaczono rozprawę. Trafnie zarzucił więc skarżący, że w sprawie doszło też do uchybienia obowiązкови wyjaśnienia okoliczności sprawy, o którym mowa w art. 366 § 1 k.p.k., a który mocą art. 574 k.p.k. znajduje zastosowanie także w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego. W ocenie Sądu Najwyższego uchybienie to wpłynęło na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W takim stanie rzeczy Sąd Najwyższy zdecydował o uchyleniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowego w P. z dnia 29 stycznia 2015 r., o sygn. akt III K [...]. Decyzja taka była konieczna, ponieważ zaskarżony kasacją wyrok łączny leży poza zakresem zastosowania art. 575 § 2 k.p.k., który to przepis odnosi się – w myśl poglądu przeważającego w piśmiennictwie (zob. D, Świecki, Komentarz do art. 575 k.p.k., SIP Lex) – tylko do skutków uchylenia i zmiany prawomocnych wyroków, które objęto wyrokiem łącznym, nie zaś do wyroków, które objęto wyrokiem łącznym mimo, że nie posiadały w dacie łączenia cechy prawomocności. Skutkiem uchylenia zaskarżonego wyroku łącznego jest przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania wniosku skazanego w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Przy ponownym rozpoznaniu Sąd Rejonowy uwzględni zapatrywania prawne przyjęte w niniejszym rozstrzygnięciu.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

